

המרכז הארצי למידע בהרעלות. חיפה

כ-20 בני אדם הורעלו באחרונה מפטריות בר, שניים במצב קשה

11 נזקקו לאשפוז בעקבות אכילת פטריות בר ושניים מהם - בני זוג בשנות ה-70 לחייהם - סובלים מאי-ספיקת כליות קשה. נתונים מדאיגים אלו נאספו במרכז הארצי למידע בהרעלות שברמב"ם. ד"ר יעל לוריא, מנהלת המרכז: "לעין בלתי מיומנת, פטריות רעילות מאוד עלולות להראות דומות מאוד לפטריות אכילות, מה שמעמיד את ציבור המלקטים בסכנת חיים של ממש"

כ-20 ישראלים הורעלו בחודש האחרון בעקבות אכילת פטריות בר וטופלו בבתי החולים השונים. שניים מהם, בני זוג בשנות ה-70 לחייהם, אושפזו במרכז הרפואי לגליל בנהריה במצב קשה, כשהם סובלים מאי-ספיקת כליות. כך עולה מנתונים שנאספו במרכז הארצי למידע בהרעלות שברמב"ם.

בין עשרות הפונים למרכזים הרפואיים, 11 נזקקו לאשפוז. ד"ר יעל לוריא, מנהלת המרכז ברמב"ם, מספרת כי "באחד המקרים שטופלו החודש, הגיעה קבוצה של עובדים זרים שהכינו ארוחה מפטריות בר שקטפו בטבע. הפונים סבלו מהקאות ושלשולים קשים, עד לכדי התייבשות".

2

פטריית בר מְטְרִינִית מסוג *Lepiota brunneoincarnata*, מטריינית ארגמנית שעלולה להיות קטלנית (צילום: Shutterstock) לדבריה, במקרה נוסף הגיעו בני משפחה שקטפו ואכלו פטריה רעילה ביותר מסוג מְטְרִינִית - (*Lepiota*): "למזלם הם לא אכלו הרבה מהפטרייה, אך המעט שאכלו גרם לנזק לכליות ולכבד", אומרת ד"ר לוריא, "כל בני המשפחה טופלו בהצלחה והחלימו. כעת מאושפזים בני זוג, שסובלים מהרעלה עקב חשיפה לפטרייה רעילה שנקטפה בטבע, ומצבם מוגדר קשה עקב אי-ספיקת כליות". הם סבלו גם מפגיעה בלב, אושפזו במחלקה פנימית ומקבלים טיפולי דיאליזה.

במרכז ההרעלות מסבירים כי בכל שנה, עם בוא העונה הגשומה, יש עלייה במספר מקרי ההרעלות על רקע צריכת פטריות בר. בין הפטריות הצומחות בארץ, ניתן למצוא פטריות אכילות, אך גם פטריות רעילות ביותר, וקיים קושי גדול להבדיל ביניהן. "לעין בלתי מיומנת, פטריות רעילות מאוד עלולות להראות דומות מאוד לפטריות אכילות, מה שמעמיד את ציבור המלקטים בסכנת חיים של ממש", מבהירה ד"ר לוריא.

לדבריה, "עם הופעת הפטריות אחרי הגשם, אנו רואים יותר ויותר מקרי הרעלה. פטריות שונות גורמות לפגיעה במערכות גוף שונות. פטריות מסוימות גורמות לפגיעה במערכת העיכול, ואחרות עלולות לגרום לפגיעה בכבד, בכליות, בלב או לנזק רב-מערכתי, הכל כתלות בסוג הפטרייה ובכמות הנצרכת. זיהוי הפטריות חשוב לשם קבלת החלטות רפואיות ומהווה אתגר משמעותי. במרכז ההרעלות אנו נעזרים ביועצים מיקולוגים (מומחים לזיהוי פטריות), המסייעים לנו בהתנדבות בזיהוי הפטריות".

על רקע מספר מקרי ההרעלה בחודש האחרון, במרכז המידע הארצי להרעלות מבקשים לחדד מספר כללי התנהגות באשר למגע עם פטריות בר. "כאשר יוצאים ליהנות בחיק הטבע, מומלץ ליהנות מיופיו, לצלם, אך לא לקטוף", מסבירה ד"ר לוריא. לדבריה, "יש הרעלות רבות שמקורן באכילת ארוחה המבוססת על פטריות שלוקטו בטבע. בהיבט הזה חשוב להדגיש כי ברוב המקרים, בישול אינו הורס את הרעלנים המצויים בפטרייה. השנה ובשנים שעברו, היו לנו כמה וכמה מקרים מסכני חיים שדרשו אשפוז ממושך במחלקה לטיפול נמרץ ואף טיפולים מורכבים כגון דיאליזה ואקמו (מכונה שמחליפה פעולת לב-ריאה)".

ד"ר לוריא מציינת כי גם ילדים נחשפים לפטריות בעונה זו. "אנחנו יודעים שפעוטות נוטים להכניס כל דבר לפה ולטעום, ולכן, כשיוצאים לגינה או לטבע, יש להסביר לילדים שאין להכניס צמחים או פטריות לפה ולהשגיח עליהם היטב".

בנוסף על הסיכון הבריאותי, מסבירה ד"ר לוריא כי קיים גם היבט סביבתי של שמירת הטבע. "לפטריות יש תפקיד חשוב במאזן האקולוגי וקטיף לא מבוקר פוגע במגוון המינים בו. אם עדיין חשקה נפשכם בפטריות במרק או בתבשיל, עשו זאת אך ורק מהפטריות המצוינות שניתן לרכוש היום בסופר", היא מסכמת.

במקרה של הרעלה או חשד להרעלה, יש לפנות לקבלת טיפול רפואי. ניתן לפנות גם למרכז הארצי למידע בהרעלות בטלפון: 04-7771900